

Названия на местностите в землището на село Маноя, община Дряново

Анализираните материали са събрани през 1967 г. от Емлячния регистър и заявленията за приемане в ТКЗС, което е създадено през 1950 г., съхранявани по това време в районния център в с. *Соколово*, община *Дряново*. За уточняване на състоянието на земеделските имоти и произхода на техните названия са използвани информатори – възрастни хора от село *Маноя*, които отдавна не са между живите.

Целта е да се запазят за следващите поколения названията на местностите, тъй като те съдържат ценна информация за живота на хората от основаването на селото, вероятно, през XVII век до 60-те години на XX век. Сведенията, които ни дава анализирания топонимичен материал могат да бъдат разпределени на няколко тематични групи.

I. Географски названия, свързани с релефа на местността.

1. Изпъкнали земни форми: *Върха*, *Кольов баир*, *Копаната могила*, *Милков рът*, *Орешката могила*, *Паиската могила*, *Петлов рът*, *Под чукара*, *През гредата*, *Стайков чукар*, *Старната*, *Чукара*, *Чуката*.

2. Вдлъбнати земни форми: *Бабекова долчина*, *Въртопа*, *Ганчов трап*, *Генчов трап*, *Гьончов трап*, *Гръцки дол*, *Долчината*, *Кузнов трап*, *На трапа*, *Овесаен дол*, *Орешки трап*, *Паиската долчина*, *Попов дол*, *Попов трап*, *Прясълна*, *Топузов трап*, *Трапа*.

3. Влажност и характеристика на почвата, местонахождение по отношение на слънцето: *Алилова усойна*, *Балтинец*, *Клисавицата*, *Мочура*, *Поника*, *Припека*.

II. Названия на водоизточници.

1. Естествени водоизточници.

Сред естествените водоизточници широко са разпространени географските названия *дере*, *дол*, *долчина*, по-рядко се срещат *вода*, *вир*, *локва*.

А) *Дере*: *Бащунско дере*, *Гръцко дере*, *Копашко дере*, *Кочилско дере*, *Мочурско дере*, *Овесаеното дере*, *Орешко дере*, *Паиското дере*, *Стражерско дере*.

Б) *Дол*: *Гръцки дол*, *Овесаен дол*, *Попов дол*.

В) *Долчина*: *Бабекова долчина*, *Долчината*, *Паиската долчина*.

Г) Други названия: *Вонеца вода*, *Минералната вода*, *Локвата*, *Станчов вир*, *Щъркова локва*.

2. Водоизточници, свързани с дейността на човека.

Най-често се срещат термините *кладенец* и *кладенче*, а по-рядко *геран*, *копаче*, *чешимичка*, *чучур*.

А) По предмет на веществената култура: *Дядовото Иваново кладенче*, *Кочилски кладенец*, *Лесковото кладенче*, *Овесаеното кладенче*, *Паиското кладенче*; *Геньовия геран*, *Поповия геран*; *Грошковата чешимичка*, *Дядовата Петрова чешимичка*; *Дядовото Иваново копаче*, *Чучура*.

Б) По количество на водоизточниците: *Двата кладенеца, Грите кладенеца*.

III. Названия, свързани със селското стопанство – земеделие и скотовъдство.

1. Земеделие.

А) Полевъдство, овощарство и лозарство, плодородие: *Берекетя, Дядовите Ненови круши, Клисавицата, Любовите сливи, Малакови ниви, Новите лозя, Овеса̀н дол, Овеса̀ното дере, Овеса̀ното кладенче, Попова нива, Хармана, Хармането, Червената круша, Червеният присад*.

Б) Скотовъдство (предимно овцевъдство и козевъдство): *Висока поляна, Владкова поляна, Владкова кошара, Вървището, Дълбокото вървище, Дядовата Ненова кошара, Кочил, Пладнището*.

IV. Названия, свързани с флората и фауната.

1. Названия, свързани с растения: *Граничката, Каваците, Крушите, Крушките, Липите, Орехите, Орехчето, През липите, Сливката, Трънката, Черницата*.

2. Названия на гори.

Местното население разграничава горите по големина, гъстота, дървесни видове: *горичка, гъстак, гъстаче, кория, корийка, лъг, лъчка*.

А) Горичка: *Драгановата горичка, Дряновата горичка*.

Б) Кория, корийка: *Дядовата Пейова корийка, Корията, Косьова кория, Ненова кория, Тулумски кориш, Чорбаджи Гергьовата кория*.

В) Гъстак, гъстаче: *Вълчов гъстак, Сивчов гъстак, Хаджиев гъстак, Червеното гъстаче*.

Г) Лъг, лъчка: *Лъга, Лъчката, Мешоков лъг, Топузов лъг, Тъмни лъг*.

3. Названия, свързани с животни и птици: *Вълчов гъстак, Вълчовото, Вълчовката, Щъркова локва*.

V. Названия, свързани с природни материали, използвани в строителството: *Гниляната дупка, Плочите*.

VI. Названия, свързани с развитието на занаятите: *Грънчарка, Грънчарско*.

За развитието на занаятите свидетелстват само тези два топонима, които назовават една и съща местност, където са открити остатъци от древна керамика.

VII. Названия, свързани с пътища, пътни съоръжения, пътеки: *Бабин мост, Балтинишки мост, Вървището, Дълбокото вървище, Кръстопътя, Под пътя, Прясъл път, Стойчов път, Стръмните пътеки, Улея*.

VIII. Названия, свързани с историята.

1. Названия, свързани с руините на древно селище и военни укрепления: *Градището, Зад Градището, Кулата, Стражеря, Табята*.

2. Названия, свързани с Хайдушкото движение, с имена на хайдути: *Бойча (Бойчо), Сивековото (Сивил), Сивчов гъстак (Сивил)*.

VIII. Названия, свързани с обществения живот.

1. Обществени сгради и съоръжения: *Кантона, Над стопанския двор, Пъдарницата, Пирамидата, Ханищата, Училището.*

Към тази група можем да отнесем топонима *Саденките*, образуван от глагола *садя* 'отсядам, седа'. На това място имало хан, където отсядали балканджиите.

2. Положение в обществото (професия, титла): *Попдимовото(поп), Попов дол, Попов трап, Поповия геран, Поповката (поп), Чорбаджи Гергьовата кория (чорбаджия), Хаджиев гъстак (хаджия).*

В тази група се вписва и топонимът *Циганката*, свързан с етническия произход на жената, загубила живота си там при трагични обстоятелства.

3. Названия, свързани с финансовите и имуществени отношения, с границите на полските имоти: *Парича, Синора, Слога.*

IX. Топонимични названия, образувани от или съдържащи в състава си като отделни компоненти лични имена, родови имена, прякори на собственици на полски имоти.

1. Топонимични названия, образувани от лични имена, някои от които са изчезнали.

А) Еднословни названия: *Ботьовото (Ботьо), Брайка (Брайко), Генковото (Генко), Гладовката (Гладьо), Глигорка (Григор), Мановката (Мано), Мановото, Миньов (Миньо), Нанковец (Нанко), Ненковото (Ненко), Пейовец (Пейо), Под Миньов, Попдимовото (Димо), Сивековото (Сивил), Цанковото (Цанко).*

Топонимите *Топузовото, Топузовското* са образувани от турското лично име *Топуз*, жител на съседното село *Ялово*, собственик на имота.

Б) Топонимични словосъчетания:

а) Двуконпонентни: *Баба Стоянка, Владкова поляна, Ганчов трап, Генчов трап, Генъовия геран (Геньо), Гъончов трап (Гъончо), Драгановата горичка, Кольов баир, Косьова кория, Любовите сливи, Милков рът, Ненова кория, Сивчов гъстак (Сивил), Стайков чукар, Станчов вир, Стойчов път.*

С изключение на *Баба Стоянка*, където двата компонента са съществителни имена, в останалите словосъчетания първият компонент е притежателно прилагателно, образувано от лично име, а вторият е топоним.

Първите компоненти на топонимите *Алилова усойна (Алил), Топузов лъг (Топуз), Топузов трап (Топуз)* са образувани от турски лични имена, жители на съседното село *Ялово*, собственици на имотите.

б) Триконпонентни: *Дядова Пейова корийка, Дядовата Ненова кошара, Дядовата Петрова чешмичка, Дядовото Иваново кладенче, Чорбаджи Гергьовата кория (Герги).*

Първият компонент е притежателно прилагателно *дядов*, вторият компонент е притежателно прилагателно, образувано от лично име, а третият е топоним. В названието *Чорбаджи Гергьовата кория* първият компонент е съществително име.

2. Топонимични названия, образувани от родови имена.

А) Еднословни названия: *Бодачка (Бодаци), Харизановото (Харизанови).*

Родовете, собственици на имотите, са от гр. *Килифарево*.

Б) Топонимични словосъчетания: *Кузнов трап* (*Кузнови*).

Първият компонент е притежателно прилагателно, образувано от родово име, а вторият е топоним.

3. Топонимични названия, образувани от прякори на хора.

А) Еднословни названия: *Бащунец* (*от бастун*), *Глушка* (*Глушко*), *Клинарувец*, *Кожушковец* (*Кожушко*), *Синора* (*Синор*).

Б) Топонимични словосъчетания: *Бабекова долчина* (*Бабека от гр. Килифарево*), *Грошката чешичка* (*Грошко*), *Малакови ниви* (*Малака 'бивол'*), *Паиската долчина*, *Паиската могила*, *Паиското дере*, *Паиското кладенче* (*Паиса от гр. Килифарево*), *Петлов рът* (*Петела*), *Тулумски кории* (*Тулумата 'корем, търбух, торба'*).

Алйлова усойна *Ълйлувъ усойнъ* – 5 СИ (част от *Стражеря*), нива. По ЛИ *Алил*, турчин от с. *Ялово*, собственик на имота. *Усойна* означава '*слабо огрявано от слънцето място със северно изложение и с лек наклон, сенчесто и хладно*'.

Баба Стоянка *Баъ Стуйанкъ* – 3 И (част от *Пъдарницата*), нива и пасище. По ЛИ *Стоянка*, собственичка на имота от гр. *Килифарево*.

Бабекова долчина *Баб'ъкувъ дулчинъ* – 1 СИ (част от *Дядовата Ненова кошара*), нива и лозе. *Долчина* означава '*ниско, вдлъбнато място, обградено с височини; дол*'. По Пр. на собственика *Бабека* от гр. *Килифарево*.

Бабин мост *Бабин мос* – 6 ЮИ (част от *Руневско*), пасища, мост на стария път *Велико Търново – Дряново*, близко до землището на с. *Руня* и *Ханищата*.

Балтинец *Бълтйниц* – 1 И, ливади, дере, ниви. По ЛИ *Балто* или от балта '*блатисто място*' (от стб балтини, рум. *baltă*). Според населението от балтия '*брадва, секира*' (от тур. *balta*), която изгубил на това място един от първите заселници на с. *Маноя*. Според старо предание в местността *Балтинец* се водили ожесточени боеве с брадви '*балтийки*' между българи и турци. 27 българи убили 36 турци от с. *Ялово*, в чието землище се намирала тази местност.

Балтйнишки мост *Бълтйнишки мос* – 1 И, ливади, дере, овощни градини, разположени около моста на старото шосе *Велико Търново-Дряново* в м. *Балтинец*.

Бащунец *Бъштунйц* – 1,5 СЗ, ниви, горичка и дере. По Пр. *Бащун*. Според населението названието идва от *бастун* – дума, която беззъбите старци не могли да произнесат. В горичката в тази местност сечели прътове за бастуни.

Бащунско дерè *Бъштунску д'ърè* – 1,5 СЗ, дере в местността *Бащунец*. По Пр. *Бащун*. Според населението названието идва от *бастун* – дума, която беззъбите старци не могли да произнесат. В горичката в местността сечели прътове за бастуни. *Дере* означава '*рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол*'.

Берекѐтя *Бирикѐт'ъ* – 3 Ю, ниви с плодородна почва. *Берекет* означава 'реколта, плодородие, изобилие' (от тур. bereket, от ар. barāha, barahat 'благословия на бога').

Бодѐчка *Будѐчкъ* – 3 И (част от *Парича*), плодородни ниви и лозя. От РИ *Бодаците* от гр. Килифарево.

Бѝйча *Бѝйчъ* – 2 СИ, ниви, пасища зад *Градиштето*, от северната му страна. По ЛИ *Бойчо*, хайдутин по време на османското владичество.

Бѝтъвото *Бѝт'ууту* – 2 С, (част от *Миньох*), пасище. От ЛИ *Ботьо*.

Брѝйка *Брѝйкъ* – 1,5 ЮИ, ниви и горички в хълмиста местност. По изчезнало ЛИ *Брайко*. Според населението там пасели бракуваните животни.

Висѝка *полѝна* *Висѝкъ* *пул'анъ* – 1,5 С (част от *Градището*), нива и пустеещи земи, разположени на височина.

Влѝдкова *кошѝра* *Влѝткуъ* *кушѝръ* – 1,5 С (част от *Градището*), ниви, пасище, където имало кошара в близост до *Дряновата горичка*. По ЛИ *Владко*. *Кошара* означава 'помещение за отглеждане на животни – овце, кози'.

Влѝдкова *полѝна* *Влѝткуъ* *пул'анъ* – 1,5 СИ (част от *Градището*), пасище и нива в близост до *Владкова кошара*. По ЛИ *Владко*.

Вонѝща *водѝ* *Унѝштъ* *удѝ* – 1 СИ, минерален извор, дере, горичка, пасище. Минералната вода съдържа 18 минерали, лекува стомашни, бъбречни и жлъчни заболявания. Друго название *Минералната вода*.

Вѝлчов *гѝстѝк* *Вѝлчуф* *гѝстѝк* – 5 Ю (част от *Яловското*), гѝста гора в м. *Вѝлчовото* (*Вѝлчовката*). По ЛИ *Вѝлчо*. Според населението тук минавала пътека, по която вълците се спускали към м. *Стражеря*. *Гѝстак* означава 'гѝстаклак – гѝста ниска гора'.

Вѝлчовката *Вѝлчуфкѝтъ* – 5 Ю, ниви и гора. По ЛИ *Вѝлчо*. Според населението тук минавала пътека, по която вълците се спускали към м. *Стражеря*. Друго название *Вѝлчовото*.

Вѝлчовото *Вѝлчууту* – 5 Ю, ниви и гора. По ЛИ *Вѝлчо*. Според населението тук минавала пътека, по която вълците се спускали към м. *Стражеря*. Друго название *Вѝлчовката*.

Вѝрвището *Вѝрвиштиту* – 0,3 З, път за животни – овце, крави, кози и др. *Вѝрвище* означава 'място, където преминава, вѝрви добитък'.

Вѝртѝпа *Вѝртѝпъ* – 3 С, горски масив, който покрива голяма яма на северния склон на хълм *Миньох*. *Вѝртоп* означава 'повърхностна вдлъбнатина, трап с кръгла или елипсовидна форма, обрасъл с гора'.

Вѝрхѝ *Вѝръъ* – 2 С, най-високата точка на хълм *Миньох*, където сред пасище е поставен знак – изкуствена пирамида с обозначение на височината 580 м над морското равнище.

Гѝнковото *Гѝнкууту* – 0,2 З, овощна градина. По ЛИ *Генко*, собственик на имота.

Гѝнчов *трап* *Гѝнчуф* *трап* – 4 С, пасище и горичка с естествена яма, падина. По ЛИ *Ганчо*. *Трап* означава 'естествена или изкуствена яма, падина,

валог'. Други названия: *Генчов трап*, *Гьончов трап*. Вероятно, населението смесва имената *Ганчо* и *Генчо*.

Гѐнчов трап *Гѐнчуф трап* – 4 С, пасище и горичка с естествена яма, падина. По ЛИ *Генчо*, който се удавил в трапа. *Трап* означава 'естествена или изкуствена яма, падина, валог'. Други названия: *Ганчов трап*, *Гьончов трап*. Вероятно, населението смесва имената *Ганчо* и *Генчо*.

Гѐньовия геран *Гѐн'уъв гиран* – 0,2 З, извор в с. *Маноя*, около който възниква селото. По ЛИ *Геньо*, един от първите заселници. *Геран* означава 'изкопан и иззидан с камъни кладенец с изворна вода, която се вади с кофа, закачена на въже или синджир' (от нгр. *geran*).

Гладьовката *Глад'уфкътъ* – 5 СИ (част от *Стръмното*), нива, разположена на стръмен склон. По ЛИ *Гладьо*, собственик на имота.

Глигòрка *Глигòркъ* – 1СИ, ниви (част от *Дядовата Ненова кошара*). По ЛИ *Григор*.

Глушка *Глушкъ* – 0,5 З, ниви и дере покрай селото. По Пр. *Глушко*. Според населението там децата играели на 'гушка'.

Гниляната дупка *Гнил'ънътъ дупкъ* – 2,5 СИ, място, където населението копае бяла глина за измазване на стените на къщите.

Градйщето *Гръдйштиту* – 1,5 СИ, ниви, пасбище, гора, разположени върху голям трапцевиден хълм, където има останки от древно селище.

Граничката *Гръничкътъ* – 6,5 ЮИ, ниви, граничещи със землището на с. *Ганчовец*. От умалително име от граница 'бял дъб', 'летен дъб'.

Грòшковата чешмйчка *Грòшкуутъ чушмйчкъ* – 5 СИ, пасища с чешмичка. По РИ от Пр. *Грошко*.

Грънчàрка *Грънчàркъ* – 0,5 ЮИ (част от *Клинарувец*), ниви. От грънчарка 'съпруга на занаятчия, който прави грънци', собственик на имота. Друго название *Грънчарско*.

Грънчàрско *Грънчàрску* – 0,5 ЮИ (част от *Клинарувец*), ниви. От грънчар 'занаятчия, който прави грънци', собственик на имота. Друго название *Грънчарка*.

Гръцки дол *Гръцки дол* – 9 ЮИ, пасища покрай дол, които граничат със землището на с. *Ялово*. По СелН *Гърци*, старото название на с. *Ялово*. *Дол* означава 'поток, речно корито, долина, дере'.

Гръцко дерè *Гръцку д'ърè* – 9 ЮИ, пасища, през които тече дере, граничещо със землището на с. *Ялово*. По СелН *Гърци*, старото название на с. *Ялово*. *Дере* означава 'рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол'.

Гьòнчов трап *Г'òнчуф трап* – 4 С, пасище и горичка с естествена яма, падина. По Пр. *Гьончо* 'дебелоок човек, непукист'. *Трап* означава 'естествена или изкуствена яма, падина, валог'. Други названия: *Генчов трап*, *Ганчов трап*. Вероятно, населението смесва имената *Ганчо* и *Генчо*.

Двàта клàденеца *Двàтъ клàд'ъницъ* – 8 ЮИ (част от *Яловското*), нива, до която имало два кладенеца. *Кладенец* означава 'издълбана плитка дупка на мястото на извора, покрита с каменна плоча, за да не се напраща водата'.

Долчината *Дулчинътъ* – 2 С, пасище, гора, дол, където тече дере. *Долчина* означава ‘ниско, вдлъбнато място, обградено с височини; дол’.

Драгановата горичка *Дръгануътъ гуричкъ* – 2 ЮИ, широколистна горичка. По ЛИ *Драган*.

Дряновата горичка *Др’ануътъ гуричкъ* – 6 ЮИ (част от *Яловското*), горичка от дрянови дървета, разположена на стръмен склон.

Дълбокото вървище *Дълбокуту вървишти* – 0,6 З, дълбок път за животните, който минава през дол и дере в м. *Дядовата Ненова кошара*. *Вървище* означава ‘място, където преминава, върви добитък’.

Дядовата Ненова кошара *Д’ауътъ Ненуъ кушаръ* – 0,6 СИ, ниви. По ЛИ *Нено* на един от първите заселници, който си направил там кошара.

Дядова Пейова корийка *Д’ауътъ Пейувъ курийкъ* – 3,5 С (част от *Цанковото*), нива и горичка, собственост на дядо *Пейо*. По ЛИ *Пейо*. *Корийка* (умал. от *кория*) означава ‘малка горичка’ (от тур. *koru*).

Дядовата Петрова чешмичка *Д’адуътъ Петрувъ чушимичкъ* – 5 СИ, пасище с чешма в м. *Стражеря*. По ЛИ *Петър*.

Дядовите Ненови кръши – 1 СИ *Д’адуити Ненуи кръши* (част от *Дядовата Ненова кошара*), ниви. По ЛИ *Нено* на един от първите заселници, който си направил там кошара.

Дядовото Иваново кладенче *Д’авууту Ивѐнуу клѐд’ънчи* – 1 СИ, пасище с кладенче. По ЛИ *Иван*. *Кладенче* означава ‘издълбана плитка дупка на мястото на извора, покрита с каменна плоча, за да не се напраща водата’.

Дядовото Иваново копаче *Д’авууту Ивѐнуу купѐчи* – 1,5 СИ (част от *Градището*), пустеещи земи, където имало копаче ‘кладенче, на което е поставена хралупа от дърво’.

Зад Градището *Зѐд Гръдѝштиту* – 2 СИ, ниви, разположени от другата страна, зад хълма *Градището*.

Кавѐците *Кѐвѐцѝти* – 6 ЮИ (част от *Яловското*), ниви, пасища, разположени недалеч от двата кавака. *Кавак* означава ‘клонеста, разклонена тополя’ (от тур. *kavak*).

Кантѐна *Кѐнтѐнъ* – 1,5 Ю, пасища и ниви около кантона, където живеели пазачите на стария път *Велико Търново – Дряново*. *Кантон* означава ‘малка сграда край шосе или железопътна линия, която служи за жилище на кантонер и неговото семейство’ (от фр. *canton* ‘окръг’). *Кантонер* означава ‘човек, който се грижи за доброто състояние на участък от пътя или железопътната линия’.

Килифѐревско *Килифѐрску* – 3 И, ниви, граничещи със землището на гр. *Килифарев*.

Клинѐревец *Клиунѐр’увиц* – 0,5 ЮИ, ниви. По Пр. *Клинарувец*, който носел дядо *Киро* от с. *Маноя*. Възможно е названието да е свързано с клиновидната форма на местността.

Клѝсавицата *Клѝсѝвицътъ* – 3 И (част от *Кръстопътя*), ниви и гора. *Клисавица* означава ‘глинеста неплодородна земя’.

Кожушковец *Кужушковиц* – 4 ЮИ, ниви, гори. По Пр. *Кожушко*, който живеел там в колиба и пасял кози.

Кольов байр *Кол'уф б'йр* – 5 СИ (част от *Стражеря*), нива, разположена на стръмен склон. Друго название *Стръмното*. По ЛИ *Кольо. Баир* (от тур. bayir) означава 'хълм, височина, стръмнина, склон'.

Копаната могила *Купан'т' мугилъ* – 0,5 ЮИ, ниви с естествена могила, където са изкоренени храстите и дърветата, за да се освободи площта. *Копак* означава 'място, където са изкопани, изкоренени дърветата и храстите, за да се използва освободената площ за пасище или нива'. *Могила* означава 'малко естествено или изкуствено възвишение'.

Копашко дере *Купашку д'ърè* – 2,5 ЮИ (част от *Кръстопътя*), ниви и ливади, разположени на мястото на изкоренени храсти, през които тече дерето. *Копак* означава 'място, където са изкопани, изкоренени дърветата и храстите, за да се използва освободената площ за пасище или нива'. *Дере* означава 'рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол'.

Корията *Курийътъ* – 0,3 Ю, широколистна гора, пасище и ниви. От тур. *koru* 'малка горичка'.

Косьова кория *Кос'увъ курийъ* – 0,7 Ю (част от *Корията*), широколистна горичка. По ЛИ на собственика *Косьо* и от тур. *koru* 'малка горичка'.

Кочил *Кучил* – 1,5 Ю, ниви и ливади. От ЛИ *Кочил* или от притежателно прилагателно *Кочиълъ*. Според населението от *коч* (от тур. *koç* 'овен'). Там пасели и се угодявали овните на турците от съседното с. *Ялово*.

Кочилски кладенец *Кучилски клад'ъницъ* – 1,5 Ю, извор в м. *Кочил*. *Кладенец* означава 'издълбана плитка дупка на мястото на извора, покрита с каменна плоча, за да не се напраща водата'.

Кочилско дере *Кучилску д'ърè* – 1 Ю, дере в м. *Кочил*. *Дере* означава 'рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол'.

Крушите *Крушити* – 1 С (част от *Чукара*), ниви и пасище, разположени на скалист хълм, където растели диви круши. Друго название *Крушките*.

Крушките *Крушкити* – 1 С (част от *Чукара*), ниви и пасище, разположени на скалист хълм, където растели диви круши. Друго название *Крушите*.

Кръстопътя *Кръстунътъ* – 3 ЮИ, ниви. Тук се пресичали пътищата от м. *Стражеря*, гр. *Килифарево* и с. *Руня*. *Кръстопът* означава 'място, където се пресичат, кръстосват или разделят пътища'.

Кузнов трап *Кузнуф трап* – 0,5 И (част от *Липите*), ниви, пасища в падина. По РИ *Кузнови*. *Трап* означава 'естествена или изкуствена яма, падина, валог'.

Кулата *Култъ* – 2,5 С (част от *Миньох*), ниви и пасище на малка купе-нообразна височина. Според легендата тук била построена кула.

Лесковото кладенче *Л'ъскдуту клад'ънчи* – 1 Ю, ниви, ливади около кладенче в м. *Кочил*. *Леска* означава 'синкави тънки каменни плочи, които често покриват дъното на дере' (от тур. *leş*), а *кладенче* означава 'издълбана

плитка дупка на мястото на извора, покрита с каменна плоча, за да не се напраща водата’.

Липите *Липити* – 1 И (част от Дядовата Ненова кошара), ниви и пасища на мястото на изкоренена липова гора.

Локвата *Локвѣтъ* – 5 ЮИ, малко блато сред нивите. *Локва* означава ‘трап, изпълнен със застояла вода и тиня’; ‘гьол’, ‘малко блато’. Друго название *Щъркова локва*.

Лъга *Лъгѣ* – 6 ЮИ, ливади, пасища и гора, разположени на стръмен склон. *Лъг* означава ‘голяма гъста гора’.

Лъчката *Лъчкѣтъ* – 2,3 С (част от *Миньох*), гориста местност, лескова гора. Вероятно, от *лъг* ‘голяма гъста гора’.

Любовите сливи *Л’убуити сливи* – 3,5 СИ (част от *Цанковото*), сливова овощна градина. По ЛИ *Любо*, собственик на имота.

Малакови ниви *Мълакуви ниви* – 0,5 ЮИ (част от *Копаната могила*). По Пр. *Малака* (от тур. *malak* ‘бивол’).

Мандевска усойна *Мъндѣускъ усѣйнъ* – 0,5 З (част от *Харизановото*), ниви, разположени на сенчесто и студено място. *Усойна* означава ‘слабо огрявано от слънцето място със северно изложение и с лек наклон, сенчесто и хладно’. По селН *Маноя* от ЛИ *Маной*.

Мановката *Мануфкѣтъ* – 0,5 ЮИ (част от *Копаната могила*), равнина, нива. ПО ЛИ *Мано* от гр. *Килифарево*, собственик на имота. Друго название *Мановото*.

Мановото *Манууту* – 0,5 ЮИ (част от *Копаната могила*), равнина, нива. ПО ЛИ *Мано* от гр. *Килифарево*, собственик на имота. Друго название *Мановката*.

Мешѡков лъг *Мишѡкуф лъг* – 3,5 СИ, дъбова гора. *Меше* означава ‘летен дъб, граница’. *Лъг* означава ‘голяма гъста гора’.

Милков рът *Милкуф рѣтъ* – 4 И (част от *Паиската долчина*), ниви. По ЛИ на собственика *Милко*. *Рѣтъ* означава ‘стръмен, но невисок хълм, връх, височина с дебела почва, годна за обработка’.

Минералната вода *Миниралнѣтъ удѣ* – 1 СИ, минерален извор, дере, горичка, пасище. Минералната вода съдържа 18 минерали, лекува стомашни, бъбречни и жлъчни заболявания. Друго название *Вонеща вода*.

Миньѡв *Мин’ѡф* – 2 С, голям заоблен хълм, чиито южни склонове са почти голи, покрити с пасища, обрасли с драки ‘храсти с дребни листа и шипове’ и диви круши, а северните са гористи. На върха на каменна пирамида, поставена от Института по геофизика, е обозначена надморската височина на най-високата точка в землището на селото – 580 м над морското равнище. По ЛИ *Миньѡ*. Друго название *Миньох*.

Миньѡх *Мин’ѡх* – 2 С, голям заоблен хълм, чиито южни склонове са почти голи, покрити с пасища, обрасли с драки ‘храсти с дребни листа и шипове’ и диви круши, а северните са гористи. На върха на каменна пирамида, поставена от Института по геофизика, е обозначена надморската височина на най-

високата точка в землището на селото – 580 м над морското равнище. По ЛИ *Миньо* (*Миньов в > х*). Според населението названието е дадено от турците от съчетанието ‘мини ох’, което се свързва с охкане от умората при изкачването на върха. Друго название *Миньов*.

Мѝчура *Мѝчуръ* – 0,8 З (част от *Дядовата Ненова кошара*), влажно, блатисто място, където имало каменни кариери. *Мочур* означава ‘*блатисто, влажно място, покрито с трева*’.

Мѝчурско дерѐ *Мѝчурску д’ърѐ* – 1 З, дере, което тече през пасища в местността *Мочура*. *Мочур* означава ‘*блатисто, влажно място, покрито с трева*’, а *дере* означава ‘*рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол*’.

На трапà *Нъ трѣпѣ* – 2 Ю (част от *Копашко дере*), ниви. Разположени на втрапено място, падина. *Трап* означава ‘*естествена или изкуствена яма, падина, валог*’. Друго название *Трапа*.

Над стопàнския двор *Нът ступàнский двор* – 0,2 С, ниви и пасище на склона до стопанския двор.

Нàнковец *Нàнкувиц* – 4 СИ, ниви, пасища. По ЛИ *Нанко*, собственик на имота.

Нѐнковото *Нѐнкууту* – 1,5 С, пасище на стръмен склон. По ЛИ *Ненко*.

Нѐнова кория *Нѐнувѣ курийѣ* – 0,5 Ю (част от *Корията*), широколистна горичка. По ЛИ *Нено*, собственик на имота. От тур. коги ‘*малка горичка*’.

Нѝвите лозя *Нѝвити луз’à* – 4 И, лозя, засадени малко след създаване на ТКЗС през 1950 г. Друго название *Под пътя*.

Овеся̀н дол *Увес’àn дол* – 2,5 С, пасища, дол, където тече *Овесяното дере*. От растението овес. *Дол* означава ‘*поток, речно корито, долина, дере*’.

Овеся̀ното дерѐ *Увес’àнту д’ърѐ* – 2,5 С, пасища, дере, което води началото си от *Овесяното кладенче*. От растението овес. *Дере* означава ‘*рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол*’.

Овеся̀новото кла̀денче *Увес’àнту кла̀д’ънчи* – 2,5 С, пасища, изворче в подножието на *Кулата*. От растението овес. *Кладенче* означава ‘*издълбана плитка дупка на мястото на извора, покрита с каменна плоча, за да не се напраща водата*’.

О̀рехите *О̀р’ъити* – 1 СИ (част от *Дядовата Ненова кория*), ниви покрай орехова горичка.

О̀рехчето *О̀р’ъйчиту* – 1 СИ (част от *Дядовата Ненова кория*), ниви. По единично орехово дърво, служещо за ориентир.

О̀решката могѝла *Урѝшкѣтъ мугѝлъ* – 2 ЮИ, естествена могила, разорана и превърната в нива. *Могила* означава ‘*малко естествено или изкуствено възвишение*’.

О̀решко дерѐ *Урѝшку д’ърѐ* – 4,5 Ю, ниви, през които тече дере, което минава покрай *Орешката могила*, която била разорана и превърната в нива. *Дере* означава ‘*рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол*’.

Орешки трап *Урешки трап* – 2 ЮИ (част от *Орешката могила*), втрапено място, падина, разорана и превърната в ниви. *Трап* означава ‘естествена или изкуствена яма, падина, валог’.

Пайската долчина *Пъйскътъ дулчинъ* – 4 И, пасище и ниви, разположени в дола, закупени от дядо Генчо по Пр. *Пауса* от гр. *Килифарево*. *Долчина* означава ‘ниско, вдлъбнато място, обградено с височини; дол’.

Пайската могила *Пъйскътъ мугйлъ* – 4 И (част от *Паиската долчина*), пасище и нива, закупени от дядо Генчо по Пр. *Пауса* от гр. *Килифарево*. *Могила* означава ‘малко естествено или изкуствено възвишение’.

Пайското дере *Пъйскуту д’ърè* – 4 И, дере, което тече в *Паиската долчина*. По Пр. *Пауса* на собственика дядо Генчо от гр. *Килифарево*. *Дере* означава ‘рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол’.

Пайското кладенче *Пъйскуту клàд’ънчи* – 4 И, изворче, което се намира в *Паиската долчина*. По Пр. *Пауса* на собственика дядо Генчо от гр. *Килифарево*. *Кладенче* означава ‘издълбана плитка дупка на мястото на извора, покрита с каменна плоча, за да не се напраща водата’.

Парйча *Пърйчъ* – 3 И, плодородни ниви и лозя, от чиято реколта изкарвали много пари.

Петлòв рът *Питлòв рът* – 0,7 ЮИ, южен склон, ниви. По Пр. *Петела*, собственик на имота. *Рът* означава ‘стръмен, но невисок хълм, връх, височина с дебела почва, годна за обработка’. Според населението на това място сватбари от гр. *Килифарево* изпуснали петела, който, по стар народен обичай, се носи на сватбата.

Пейовец *Пейувиц* – 2 И, ниви, собственост на дядо *Пейо* от гр. *Килифарево*. По ЛИ *Пейо*.

Пирамидата *Пиръмидътъ* – 2 С, изкуствена каменна пирамида на най-високата точка в землището на с. *Маноя* на хълм *Миньох* – 580 м надморска височина.

Пладнището *Плъднишититу* – 0,2 СЗ, малък площад в *Долната махала* на с. *Маноя*, където пладнували селските стада овце и кози. *Пладнище* означава ‘място, където пладнува стадо животни, обикновено овце, кози’. *Пладнувам* означавам ‘прекарвам летните горещини на сянка (от 10 до 16 ч.), където животните (овце, кози и др.) са плътно притиснати едно до друго’.

Плòчите *Плòчити* – 3 И (част от *Пъдарницата*), ниви и пасище, където имало кариера за вадене на плочи ‘плоски камъни’, използвани за покриване на къщите и дворовете.

Под Миньòв *Пуд Мин’òф* – 1,5 И, ниви, разположени в подножието на хълм *Миньов* (*Миньох*). По ЛИ *Миньо*.

Под пътя *Пут път’ъ* – 4 И, ниви, разположени на изток от старото шосе, свързващо гр. *Велико Търново* и гр. *Дряново*, по-ниско от нивото му. Намерени са остатъци от пещи и глинени съдове, вероятно от римско селище. Друго название *Новите лозя*.

Под чука̀ра *Пут чука̀ръ* – 3 ЮИ, ниви, разположени на стръмен склон в подножието на Чукара. Чукар означава ‘невисок хълм със скалист връх’.

Пòника *Пòникъ* – 2 С (част от Миньох), пасище на юг от Пирамидата. Поника означава ‘южен склон, огряван от слънцето, където през пролетта най-рано пониква тревата’.

Пòпдймовото *Пòпдймууту* – 3 Ю (част от Берекетя), нива, собственост на поп Димо. По ЛИ Димо.

Пòпов дол *Пòпуф дол* – 1 И (част от Балтинец), ниви, ливади, дол, дере, където имало имот на поп. Дол означава ‘поток, речно корито, долина, дере’.

Пòпов трап *Пòпуф трап* – 3 И (част от Парича), нива, разположена в естествена вдлъбнатина, падина, собственост на поп. Трап означава ‘естествена или изкуствена яма, падина, валог’.

Пòповия геран *Пòпувъ гиран* – 3 И (част от Парича), ниви и кладенец. Геран означава ‘изкопан и иззидан с камъни кладенец с изворна вода, която се вади с кофа, закачена на въже или синджир’. Собственост на поп Георги.

Пòпова нива *Пòпувъ нивъ* – 1 И (част от Балтинец), нива, собственост на поп.

Пòповката *Пòпуфкътъ* – 3 И (част от Дядовата Ненова кошара), нива, собственост на поп.

През гредата *Приз гр’ѣдътъ* – 0,1 Ю, малка камениста височина с формата на греда, ниви, ливади. Греда означава ‘тясна дълга изпъкнала земна форма, напомняща греда’.

През липите *Приз липити* – 0,3 Ю, ливади и горички, включващи липови дървета, разположени на северен склон.

Припека *Прип’ѣкъ* – 1 СИ (част от Дядовата Ненова кошара), нива. Припек означава ‘слънчев южен склон, слънчево място’.

Прясълпа *Пр’асълпъ* – 2,5 СЗ, пасище, поляна на седловината между хълмовете Миньох и Пчелина (в землището на с. Соколово). От старобългарската дума *прѣслопъ* ‘седловина’.

Прясъл път *Пр’асъл пѣт* – 2,5 СЗ, пасище, поляна на седловината между хълмовете Миньох и Пчелина (в землището на с. Соколово), където минавал старият коларски път Велико Търново – Дряново. От старобългарската дума *прѣслопъ* ‘седловина’.

Пѣдърницата *Пѣдърницѣтъ* – 3 И, ниви, лозя, бостани. В най-високата точка се намирала пѣдарница, което означава ‘колиба на пѣдаря – полския пазач’.

Равнището *Рѣвнйштиту* – 2,5 С (част от Миньох), пасища на високо равно място.

Рѣневско *Рѣн’уфску* – 6 ЮИ, пустеещи земи, граничещи със землищата на с. Руня и с. Ялово.

Саденките *Сад’ѣнкити* – 0,3 И, поляна и ниви в покрайнините на селото. От гл. *сая* ‘отсядам, седа’. Там имало хан, в който отсядали балканджиите; там устройвали религиозните празници, хората.

Сѝвековото Сѝв'ѝкууту – 2,5 СИ (част от *Дядовата Ненова кошара*), нива. От ЛИ *Сивил*, войвода на хайдушка чета, бродила по хълм *Миньох*, където минавал старият път, родом от съседното с. *Косарка*.

Сѝвчов гѝстѝк Сѝфчуф гѝстѝк – 2 С, гѝста широколистна горичка на северния склон на хълм *Миньох*. *Гѝстак* означава 'гѝста ниска гора, гѝсталак, хрѝсталак'. От ЛИ *Сивил*, войвода на хайдушка чета, бродила по хълм *Миньох*, родом от съседното с. *Косарка*.

Сѝнора Сѝнурѝ – 1,5 СЗ (част от *Бащунец*), нива. От Пр. *Синора* на собственика, който местел синорите.

Слѝвката Слѝфкѝтъ – 0,5 ЮИ (част от *Копаната могила*), ниви. По единично сливово дърво, служещо за ориентир.

Слѝга Слѝгѝ – 1 С (част от *Чукара*), нива, разположена на стръмен склон. *Слог* означава 'граница между нивите, полските имоти; синор, межда'.

Стѝйков чука̀р Стѝйкуф чука̀р – 0,5 ЮИ, ниви и пасище, разположени на скалист хълм. По ЛИ *Стайко*. *Чукар* означава 'невисок хълм със скалист връх'.

Стѝнчов вир Стѝнчуф вир – 0,5 С (част от *Маноевска усойна*), нива, през която тече дере с вир, в който се удавил *Станчо*. По ЛИ *Станчо*. *Вир* означава 'яма, изпълнена с вода, най-често в речно корито или дере'.

Старнѝта Стърнѝтъ – 1,5 С, южен склон на хълм *Миньох*, пасища. Тук имало каменна кариера за павета. *Старна* означава 'склон, страна на хълм, височина'.

Стѝйчов път Стѝйчуф път – 2 С, около 300 м черен път, прокопан от *Стойчо*, който водел до неговата гора. От ЛИ *Стойчо*.

Стражѝрско дерѝ Стържѝрску д'ѝрѝ – 5 СИ, дере, което тече през м. *Стражѝря*. От *стража*, *стражѝр*, мн. ч. *стражѝри*. През турското владичество имало *стража*, която охранявала стария път *Велико Търново – Дряново*. *Дере* означава 'рекичка, поточе, дол, долчина; корито на дол'.

Стражѝря Стържѝр'ѝ – 5 СИ, ниви и пасище. От *стража*, *стражѝр*, мн. ч. *стражѝри*. През турското владичество имало *стража*, задължително осигурявана от селото, която охранявала стария път *Велико Търново – Дряново*.

Стрѝмните пътеки Стрѝвнити пътѝки – 3 И (част от *Пѝдарницата*), пасище и горичка на склона, където се намирали единствените пътеки, водещи към местността *Стражѝря*.

Стрѝмното Стрѝвнугу – 5 СИ (част от *Стражѝря*), нива, разположена на стръмен склон. Друго название *Кольов баир*.

Та̀бѝята Та̀б'ѝтъ – 6 ЮИ, ниви, гори и пасища, разположени на високо място, където по време на турското владичество имало укрепление за охрана на пътя. *Та̀бя* означава 'височина с укрепления за охрана на път'.

Топѝзов лѝг Тупѝзуф лѝг – 6 ЮИ, гора в м. *Топѝзовското*. По ЛИ *Топѝз*, собственик на имота, турчин от с. *Ялово*. *Лѝг* означава 'голяма гѝста гора'.

Топ̀узов трап *Топ̀узуф трап* – 6 ЮИ (част от *Топ̀узовото*), втрапена нива, падина. По ЛИ *Топуз*, собственик на имота, турчин от с. *Ялово*. *Трап* означава ‘естествена или изкуствена яма; падина; валог’.

Топ̀узовото *Топ̀узууту* – 6 ЮИ (част от *Яловското*), нива и гора. По ЛИ *Топуз*, собственик на имота, турчин от с. *Ялово*. Друго название *Топ̀узовското*.

Топ̀узовското *Топ̀узускуту* – 6 ЮИ (част от *Яловското*), нива и гора. По ЛИ *Топуз*, собственик на имота, турчин от с. *Ялово*. Друго название *Топ̀узовото*.

Тра̀па *Тр̀п̀* – 2 Ю (част от *Копашко дере*), ниви, разположени на втрапено място, падина. *Трап* означава ‘естествена или изкуствена яма, падина, валог’. Друго название *На тра̀па*.

Тр̀йте кладенеца *Тр̀ит̀ кл̀д̀’ънц̀* – 8 ЮИ (част от *Яловското*), нива, в близост до която имало три кладенеца. *Кладенец* означава ‘издълбана плитка дупка на мястото на извора, покрита с каменна плоча, за да не се напраща водата’.

Тр̀нката *Тр̀нкът̀* – 1 С (част от *Дядовата Ненова кошара*), нива. По единичен трънков храст, служещ за ориентир.

Тул̀умски кор̀йи *Тул̀умски кур̀йи* – 0,3 Ю (част от *Дядовата Ненова кория*), нива и горички. По Пр. на собственика *Тулум* ‘корем, търбух; торба’ (от тур. *tulum*).

Т̀мни л̀г *Т̀мни л̀г* – 6 ЮИ (част от *Яловското*), ниви и гъсти гори. *Л̀г* означава ‘голяма гъста гора’, а *т̀мен* означава ‘страшен’.

У̀лея *У̀л’ъ̀* – 3 СИ (част от хълм *Миньох*), наклонен черен път с постоянно въздушно течение, който се спуска през пустеещи земи, където някога имало каменна кариера. *Улей* означава ‘дълбок черен път, който подсича стръмен склон, където се образува постоянно въздушно течение’.

Уч̀лището *Уч̀лиштиту* – 1 З, ниви в близост до старото училище.

Хавд̀жиев г̀стак *Б̀жйф г̀стак* – 0,8 И, ниви и малка гъста горичка, собственост на *Хаджия*. *Г̀стак* означава ‘гъста гора, г̀сталак’.

Х̀анищата *А̀ништът̀* – 6 ЮИ, ниви, пасища около ханчетата ‘странноприемниците’ край стария път *Велико Т̀рново – Дряново*.

Хариз̀ановото *Б̀риз̀анууту* – 0,5 З, ниви, собственост на *Стефан Харизанов* от гр. *Килифарево*. По РИ *Харизанови*.

Харм̀ана *Б̀рм̀ан̀* – 6 ЮИ (част от *Яловското*), място, където турците от близкото с. *Ялово* вършеели зърнените култури. *Харман* означава ‘равно ут̀пкано кръгло място, където се вършее с животинска тяга с диканя “земеделско съоръжение за вършитба, направено от дебела дъска, на която са набити кремъчни остри камъни, които изчукват зърната и надробяват сламата”’.

Харм̀ането *Б̀рм̀аниту* – 1 И, поляна, равно място край селото, където вършеели зърнените култури. *Харман* означава ‘равно ут̀пкано кръгло място, където се вършее с животинска тяга с диканя “земеделско съоръжение за вършитба, направено от дебела дъска, на която са набити кремъчни остри камъни, които изчукват зърната и надробяват сламата”’.

Цанковото Цанкууту – 3,5 С, пасища, горички и дол и дере. По ЛИ *Цанко*, собственик на имота.

Циганката Цигънкътъ – 6 ЮИ (част от *Топузов лъг*), ниви и гори. Тук при трагични обстоятелства била убита една циганка *‘ромка’*.

Червената круша Червѐн’тъ крушъ – 0,3 З, ниви, пасище и дере. Друго название *Червеният присад*.

Червеният присад Червѐнийъ присът – 0,3 З, ниви, пасище и дере. *Присад* означава *‘присадена, облагородена, едра круша’*. Друго название *Червената круша*.

Червѐното гъстѐче Червѐнту гъстѐчи – 4,5 Ю (част от *Орешко дере*), горичка от мешета, които през есента стават червени. *Меше* означава *‘летен дъб, граница’*.

Чернищата Черниътъ – 0,7 ЮИ (част от *Петлов рът*), нива. По единично черничево дърво, служещо за ориентир.

Чорбаджй Гергъовата кория Чурбъжй Герг’уътъ курйй – 0,5 Ю (част от *Корията*), широколистна горичка. От тур. *koru* *‘малка горичка’*. По ЛИ *Герги*, собственик на имота.

Чукѐра Чукѐръ – 1 С, ниви и пасище, разположени на скалист хълм. *Чукар* означава *‘невисок хълм със скалист връх’*.

Чуката Чукътъ – 2 СЗ (част от хълм *Миньох*), малък заоблен скалист връх и пасище в близост до *Прясълна*. *Чука* означава *‘заоблен връх със скали в най-високата част’*.

Чучура Чучуръ – 2,8 СЗ, извор в гората, на който е поставена тръба, разположен на северния склон на хълм *Миньох*, където минавал старият коларски път *Велико Търново – Дряново*, от който е запазена част от калдъръма. *Чучур* означава *‘тръба или дървен жлеб, от който изтича водата от извора’*.

Щъркова лѐква Штъркувъ лѐкъв – 5 ЮИ, малко блато сред нивите, където понякога кацали щъркели. *Лѐква* означава *‘трап, изпълнен със застояла вода и тиня; гьол, малко блато’*. Друго название *Лѐквата*.

Яловското Ялускуту – 6 ЮИ, ниви, гори, пасища, граничещи със землището на с. *Ялово*.

Съкращения

ар.	– арабски	рум.	– румънски
гл.	– глагол	С	– север
гр.	– град	с.	– село
И	– изток	СелН	– селищно название
З	– запад	СЗ	– северозапад
ЛИ	– лични имена	СИ	– североизток
м.	– местност	стб	– старобългарски
нгр.	– новогръцки	тур.	– турски
Пр.	– прякор	Ю	– юг
РИ	– родово име	ЮИ	– югоизток

